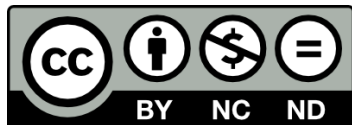

Ιδιότητες και Τεχνικές Σύνταξης Επιστημονικού Κειμένου

Ενότητα 3: Η επιστημονική έρευνα

Αναστασία Χριστοδούλου, αναπλ. Καθηγήτρια
Dr. Γεώργιος Δαμασκηνίδης, εξωτ. συνεργάτης
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

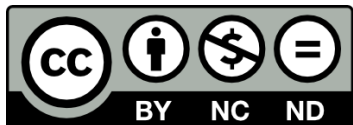
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Βιβλιογραφία

Σύστημα Βιβλιογραφικής Αναφοράς & Μέθοδοι Έρευνας

Περιεχόμενα ενότητας

- Οργάνωση Βιβλιογραφίας.
- Η Γλώσσα του Κειμένου.
- Ποσοτικές και Ποιοτικές Ερευνητικές Μέθοδοι.

Συστήματα Βιβλιογραφικών Αναφορών

- HARVARD.
- MLA (Modern Language Association).
- APA (American Psychological Association).
- ...

Εμφάνιση Βιβλιογραφικών Πηγών

- Βιβλιογραφικές παραπομπές (in text citations):
 - Οι Wirth και Mitchell (1994) διαπίστωσαν πως υπήρχε μια μείωση ...
- Βιβλιογραφικές αναφορές (references):
 - Howard, K., Sharp, J., A. (1994). Η επιστημονική μελέτη. Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών. Νταλάκου, Π. (μτφ.). Σοφούλη, Κ. Μ. (πρόλογος-επιμέλεια). Αθήνα: εκδ. Gutenberg.
 - Θεοφιλίδης, Χ. (1995). Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας. Από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: εκδ. Γ. Δαρδανός.
 - Javeau, C. (1996). Η έρευνα με ερωτηματολόγιο. Το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή. Τζαννόνε-Τζώρτζη, Κ. Ι. (επιμέλεια και απόδοση στα ελληνικά). Αθήνα: εκδ. Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.

Είδη Πηγών

1. Βιβλία.
2. Περιοδικά (α. έντυπα, β. ηλεκτρονικά).
3. Διαδίκτυο.
4. E-Mail ή ανάρτηση σε newsgroup.
5. Συνέδρια.
6. Φορείς (π.χ. Υπουργεία, Οργανισμοί).
7. Συνεντεύξεις.
8. Ταινίες ή βίντεο.
9. ...

1. Βιβλίο

- Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικά του μικρού ονόματος. (Χρόνος έκδοσης). *Τίτλος βιβλίου*. Τόπος έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.
 - Arnheim, R. (1971). *Art and visual perception*. Berkeley, CA: University of California Press.

2α. Άρθρο σε Έντυπο Περιοδικό

- Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικά του μικρού ονόματος. (Χρόνος έκδοσης). Τίτλος άρθρου. *Τίτλος περιοδικού, Τόμος, Σελίδα(-ες).*
 - Καραγιάννης, Κ. (1994). Η παιδαγωγική του σύγχρονου κόσμου. *Επιθεώρηση Αγωγής, 48, 75-102.*

2β. Άρθρο σε Ηλεκτρονικό Περιοδικό

- Kawasaki, J. L., & Raven, M.R. (1995).
Computer-administered surveys in extension.
Journal of Extension, 33 (3), 252-255.
Ανακτημένο στις 2 Ιουνίου 1999
από: <http://joe.org/joe/index.html>

3. Διαδίκτυο

- National Consumers League. (1997). *Helping seniors targeted for telemarketing fraud.*
Ανακτημένο στις 2 Φεβρουαρίου 2000 από:
<http://www.fraud.org/elderfraud/helpsen.htm>

4. E-mail ή Ανάρτηση σε Newsgroup

- Smith, Fred ("*Personal Communication*,"
January 21, 1999)

5. Συνέδριο

- Card, S.K., Robertson, G.G. and Mackinlay, J.D. (1991). The Information Visualizer. *Proceedings of ACM CHI '91 Conference*, New Orleans, LA, 181-188.

6. Έγγραφα Φορέων – Οργανισμών

- *ERIC (Educational Resources Information Center)*
 - Mead, J.V. (1992). *Looking at old photographs: Investigating the teacher tales that novice teachers bring with them* (Report No. NCRTL-RR-92-4). East Lansing, MI: National Center for Research on Teacher Learning. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 346 082).

7. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

- Archer, N. (1993). [Συνέντευξη με τη Helen Burns, συγγραφέας του *Sense and Perception*]. *Journal of Sensory Studies*, 21, 211-216.

8. Ταινία ή Βίντεο

- Weir, P.B. (Producer), & Harrison, B.F. (Director). (1992). *Levels of consciousness* [Videotape]. Boston, MA: Filmways.

Βιβλιογραφικές Αναφορές (1)

- Arnheim, R. (1971). *Art and visual perception*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Αθανασοπούλου, Δ. (1980). *Περιγραφική στατιστική*. Πειραιάς: Ιδίας.
- Melhuish, E.C., & Moss, P. (Eds.) (1991). *Day care for young children*. London: Tavistock/Routledge.

Βιβλιογραφικές Αναφορές (2)

- Βέλτσος, Γ. (1988). Εξουσία και τηλεόραση. Στο: Κ. Ναυρίδης, Γ. Δημητρακόπουλος, & Γ. Πασχαλίδης (Επιμ.), *Τηλεόραση και επικοινωνία* (σελ. 117-124). Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- Murzynski, J., & Degelman, D. (1996). Body language of women and judgments of vulnerability to sexual assault. *Journal of Applied Social Psychology, 26*, 1617-1626.

Μικτή (Ελληνική & Ξενόγλωσση) Βιβλιογραφική Λίστα Αναφορών

Αα	Aa	Ηη		Nv	Nn	Υυ	Uu
Ββ	Bb		Hh	Ξξ			Vv
Γγ	Cc	Θθ		Οο	Oo		Ww
Δδ	Dd	Ιι	Ii	Ππ	Pp	Φφ	
Εε	Ee		Jj		Qq	Χχ	Xx
	Ff	Κκ	Kk	Ρρ	Rr	Ψψ	
Ζζ		Λλ	Ll	Σσ	Ss	Ωω	
	Gg	Μμ	Mm	Ττ	Tt		Zz

Ο παραπάνω πίνακας αφορά στην αλφαβητική σειρά για τη διεθνή και την ελληνική βιβλιογραφία

Λίστα Βιβλιογραφικών Αναφορών (στο τέλος του κειμένου)

- Howard, K., Sharp, J., A. (1994). Η επιστημονική μελέτη. Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών. Νταλάκου, Π. (μτφ.). Σοφούλη, Κ. Μ. (πρόλογος-επιμέλεια). Αθήνα: εκδ. Gutenberg.
- Θεοφιλίδης, Χ. (1995). Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας. Από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: εκδ. Γ. Δαρδανός.
- Javeau, C. (1996). Η έρευνα με ερωτηματολόγιο. Το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή. Τζαννόνε-Τζώρτζη, Κ. Ι. (επιμέλεια και απόδοση στα ελληνικά). Αθήνα: εκδ. Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
- Κεκές Ι. 2004. “Μεθοδολογία Επιστημονικής Εργασίας: Αξιοποίηση του Σωκρατικού Διαλόγου – Χρήση πηγών από το Διαδίκτυο”, Αθήνα (Κεντρική διάθεση Εκδόσεις Ατραπός).
- Κεχαγιάς Χ. (2005). «Λειτουργικές αρχές και κοινωνική δομή του Ελληνικού Πολιτισμού», Αθήνα: εκδ. Εύανδρος.
- Κούσουλας, Φ. (2004). Σχεδιασμός και εφαρμογή διαθεματικής διδασκαλίας. Αθήνα: εκδ. Ατραπός.
- Κυριαζή, Ν. (1998). Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών. Αθήνα: Ελληνικές επιστημονικές εκδόσεις.

Βιβλιογραφική Παραπομπή (in-text citation) (1)

- Οι Wirth και Mitchell (1994) διαπίστωσαν πως υπήρχε μια μείωση ...

Βιβλιογραφική Παραπομπή (in-text citation) (2)

- Σε τελική ανάλυση, η ίδια η φύση αυτών των ασυμφωνιών ταυτίζεται με αυτό που έχουν υποστηρίξει οι Howes & Stewart (1987): «Η ανάπτυξη των παιδιών ως αποτέλεσμα της καθημερινής φροντίδας δεν μπορεί να μελετηθεί χωρίς να εξετάσουμε την επιρροή του οικογενειακού περιβάλλοντος» (σελ. 429).

Βιβλιογραφική Παραπομπή (in-text citation) (3)

- Όπως τονίζει η Caldwell (1987)

ίσως η πλέον παρερμηνευμένη ιδέα για την καθημερινή φροντίδα είναι πως υποκαθιστά αντί να συμπληρώνει την οικογενειακή φροντίδα. Κάτι τέτοιο όμως είναι εσφαλμένο για δύο τουλάχιστον λόγους (σελ. 4).

Βιβλιογραφική Παραπομπή (in-text citation)

- Ο Kleinman (1981, όπ. αναφ. στο Cunningham-Burley, 1990), υποστήριξε πως η “ασθένεια” προσδιορίζεται κατ’ αρχάς στο κοινωνικό πεδίο.
 - όπ. αναφ. (όπως αναφέρεται).

Βιβλιογραφική Παραπομπή (Πίνακας)

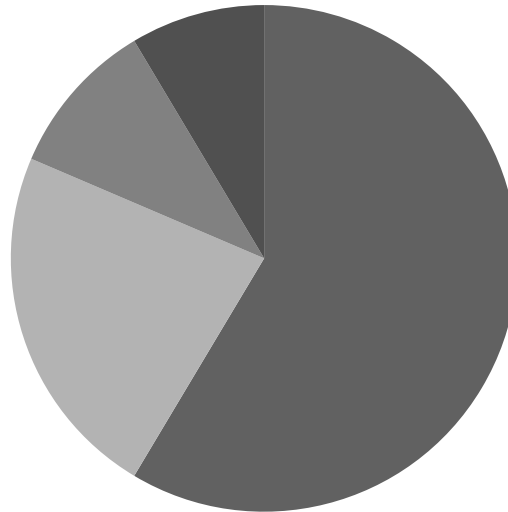
- Πίνακας 3.1. Το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων στην έρευνα με τη μορφή απόλυτων και σχετικών συχνοτήτων

Εκπαίδευση	Απόλυτη συχνότητα (i)	Σχετική συχνότητα (γῖ)
Υποχρεωτική	34	12,88
Λύκειο	69	26,14
Πανεπιστημιακή	123	46,59
Μεταπτυχιακά	21	7,95
Άλλο	17	6,44
ΣΥΝΟΛΟ	264	100

Βιβλιογραφική Παραπομπή (Σχήμα)

Άλλο: 6,4

- **Σχήμα 3.1.** Κυκλικό διάγραμμα της κατανομής των συμμετεχόντων στην έρευνα.

Η Γλώσσα του Κειμένου (1)

- Η πρόταση
 - Το μέγιστο τέσσερις-πέντε σειρές.
 - Απλουστευμένο συντακτικό σχήμα «υποκείμενο-ρήμα-αντικείμενο»
 - Αποφεύγουμε τις μακροσκελείς δευτερεύουσες προτάσεις.
 - Διατύπωση της σκέψης με τρόπο απλό, κατανοητό και συγχρόνως μεστό, σε σύντομες και ξεκάθαρες εννοιολογικά προτάσεις.

Η Γλώσσα του Κειμένου (2)

- Διαχωρισμός των παραγράφων.
 - Αποφυγή υπερβολικά σύντομων παραγράφων (και μάλιστα διαδοχικών) που στερούνται ανάπτυξης.
 - Δεν αρκεί να είναι απλώς περιγραφικό.
 - Αναλύουμε τα ζητήματα που προκύπτουν, διατυπώνουμε και τις δικές μας, κριτικές, απόψεις και συνδέουμε κατά το δυνατόν τα βιβλιογραφικά δεδομένα με τις συναφείς εμπειρίες μας.

Η Γλώσσα του Κειμένου (3)

- Α' ενικό πρόσωπο.
 - Στην παρούσα εργασία θα αναλύσω...
- Α' πληθυντικό.
 - Στη συνέχεια της μελέτης μας, θα επιχειρήσουμε...
- Γ' ενικό.
 - Το άρθρο πραγματεύεται...
- Αλλαγή του υποκειμένου.
 - Η παρούσα μελέτη δεν θίγει ζητήματα όπως...,
- Παθητική φωνή.
 - Στην μελέτη αυτή επιχειρείται μία νέα προσέγγιση...

*Συνέπεια στο ύφος του λόγου και στην αλλαγή
προσώπου σε όλο το κείμενο.*

Η Γλώσσα του Κειμένου (4)

- Όταν περιλαμβάνεται και αφήγηση στο παρελθόν
 - Προσοχή στη μίξη χρόνου αόριστου και παρατατικού.
 - Αποφεύγουμε τον λογοτεχνικό ιστορικό ενεστώτα.

Μέθοδοι Έρευνας

Πειραματικές	Εθνογραφικές
Υπόθεση πριν την συλλογή δεδομένων (παραγωγικός συλλογισμός)	Συμπεράσματα μετά τη λήψη δεδομένων (επαγωγική μέθοδος)
Εν είδει εργαστηριακού πειράματος	Έρευνα χώρου (π.χ. παρατήρηση ερευνητικών υποκειμένων)
Διαχρονική	Συγχρονική
Ποσοτικά δεδομένα	Ποιοτικά δεδομένα
Στατιστική ανάλυση	Ερμηνευτική ανάλυση
Εξωτερική εγκυρότητα (δύναται να γενικευτεί)	Μη εξωτερική εγκυρότητα (αφορά σε συγκεκριμένο πλαίσιο)
Εσωτερική εγκυρότητα (τα αποτελέσματα που εξήχθησαν ήταν αποτέλεσμα της ίδιας της έρευνας και όχι εξωγενούς παράγοντα)	Μη εσωτερική εγκυρότητα (δεν υπήρξε πειραματική ομάδα και ομάδα ελέγχου)
Εξωτερική αξιοπιστία (εάν η μελέτη επαναληφθεί θα εξαχθούν τα ίδια αποτελέσματα)	Μη εξωτερική αξιοπιστία (το γεγονός ότι πραγματοποιήθηκε μία φορά και το συγκεκριμένο πλαίσιο αναφοράς δεν επιτρέπουν την επανάληψη της έρευνας)
Εσωτερική αξιοπιστία (τα ερευνητικά ερωτήματα ή υπόθεση απαντώνται ικανοποιητικά και η ανάλυση, ενώ η ανάλυση και η ερμηνεία των αποτελεσμάτων από άλλον ερευνητή θα οδηγήσουν στα ίδια συμπεράσματα)	Μη εσωτερική αξιοπιστία (η ανάλυση είναι υποκειμενική)

Δύο Κύριες Μέθοδοι Έρευνας

- Ποιοτικές.
- Ποσοτικές.

Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας

- Έρευνα δράσης (action research)
- Μελέτη περίπτωσης (case study)
- Εθνογραφία (ethnography)

Έρευνα Δράσης

- Στοχεύει στη διερεύνηση των προβλημάτων και στην αλλαγή της υπάρχουσας κατάστασης.
- Δεν είναι ξεκάθαρο από πού να ξεκινήσει η μελέτη μίας κατάστασης.
- Δεν υπάρχει πολύς χρόνος διαθέσιμος.
- Οπωσδήποτε όταν πρόκειται να γίνουν αλλαγές.

Σχεδιάζω > Ενεργώ > Παρατηρώ > Αναστοχάζομαι...

...Σχεδιάζω > Ενεργώ > Παρατηρώ > Αναστοχάζομαι...

...Σχεδιάζω > Ενεργώ > Παρατηρώ > Αναστοχάζομαι...

Μελέτη Περίπτωσης

- Περιγράφει την πραγματική κατάσταση σε συγκεκριμένο θέμα, σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο (συνδέεται με τόπο και χρόνο).
- Ασχολείται με μία περίπτωση, λόγω της μοναδικότητάς της.
- Ασχολείται με περισσότερα ζητήματα, όπως εμφανίζονται σε μία ή περισσότερες περιπτώσεις.

Εθνογραφική Έρευνα

- Σχετίζεται με την κοινωνική ανθρωπολογία.
- Ασχολείται με τη μελέτη και καταγραφή της ζωής των ανθρώπων σε συγκεκριμένο πλαίσιο.
- Χρησιμοποιείται για την σε βάθος διερεύνηση ενός χώρου, οργανισμού ή μιας ομάδας πληθυσμού.

Μεθοδολογικά Εργαλεία Ποιοτικής Μεθόδου

- ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
- Συναντήσεις ομάδων (focus groups)
- Συγκέντρωση προτάσεων
- Παρατηρήσεις
- Ημερολόγια
- Εξέταση εγγράφων

Βιβλιογραφία ενότητας

- Τσοπάνογλου, Α. (2010). *Μεθοδολογία της Επιστημονικής Έρευνας και Εφαρμογές της στην Αξιολόγηση της Γλωσσικής Κατάρτισης*. Θεσσαλονίκη: Ζήτη.
- Robson, C. (1993). *Real World Research: A Resource for Social Scientists and Practitioner-Researchers*. Oxford: Blackwell.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, **Αναστασία Χριστοδούλου**. «**Ιδιότητες και Τεχνικές Σύνταξης Επιστημονικού Κειμένου. Η επιστημονική έρευνα**». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS262/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

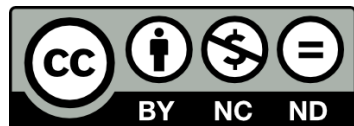
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Ρουμανλή Ελένη
Θεσσαλονίκη, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

